

جنگ در اوکراین:

بازاندیشی در میراث عصر روشنگری

شیرین نافذ؛ بزرگ‌ترین درگیری نظامی در اروپا از زمان جنگ جهانی دوم، یک ماه پیش با حمله روسیه به اوکراین آغاز شد.
باین‌حال، برخلاف تصور روسیه، دولت زلنسکی سرنگون نشد و روسیه اگرچه نوارهای وسیعی از قلمرو در جنوب و شرق این کشور را تسخیر کرده است، اما نتوانسته کلان‌شهرهای بزرگ را تحت کنترل خود درآورد.
مزایای این تسخیر در مقایسه با تعداد بالای مرگ‌ومیر، تحریم اقتصادی و انزوا یی‌سابقه روسیه در صحنه جهانی، بسیار ناچیز است. اوکراین همان‌طورکه از نامش «سرزمین مرزی» پیداست، تاریخ پر حادثه و تلخی را در حفظ تمامیت ارضی خود در مرز بین دو نظام سیاسی کاملا متفاوت از یکدیگر تجربه کرده است و طبیعتا برای توسعه دولت دموکراتیک خود و حاکمیت قانون، با مشکلاتی مواجه بوده و هست.
باین‌حال، اراده مردم اوکراین که حدود ۳۰ سال از زمان فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی در سال ۱۹۹۱ و استقلال اوکراین از روسیه برای دفاع از آزادی و دموکراسی وجود داشته، تزلزل‌ناپذیر باقی مانده است. اکنون سؤال اساسی این است که کرملین و نظام اقتدارگرای روسی از این

موضوع چه درس‌هایی خواهند گرفت؟

روزنامه امور مالی و اقتصاد، یک روزنامه سوئسی است که دو بار در هفته از سال ۱۹۲۸ در زوریخ منتشر می‌شود. این روزنامه در یکی از شماره‌های مارس، مصاحبه‌ای با مارگارت مک‌میلان، پروفیسور کانادایی تاریخ و استاد دانشگاه آکسفورد و متخصص در رابطه بین اقتصاد و تاریخ از منظر علوم سیاسی و اجتماعی انجام داده است. یکی از مهم‌ترین محورهای تحقیقات مک‌میلان، جنگ و جامعه است. «صلح‌طلبان؛ چگونه معاهده ورسای جهان را تغییر داد/ شش ماهی که جهان را تغییر داد» یکی از آثار مهم او است که به چندین زبان ترجمه شده است. پایان جنگ جهانی اول در سال ۱۹۱۸ یکی از رویدادهای مهم قرن بیستم بود. فروپاشی چهار امپراتوری بزرگ اروپا منجر به سازماندهی مجدد قاره اروپا در کنفرانس صلح ورسای در سال ۱۹۱۹ شد. مک‌میلان در این کتاب به وضوح آنچه را که حول‌وحوش مذاکرات ورسای اتفاق افتاد، شرح داده و نشان می‌دهد تا چه اندازه درگیری‌هایی که در اروپا و در منطقه غرب و شرق آسیا پیش

آمد، در معاهده ورسای پیش‌بینی شده بود. پروفیسور مک‌میلان اولین زنی بود که سال گذشته جایزه ادبی پریتزکر را برای یک عمر تحقیقات علمی در زمینه ادبیات نظامی دریافت کرد. او از سپتامبر گذشته کرسی انگلسبرگ را در دانشکده اقتصاد لندن بر عهده دارد؛ جایی که به مدت یک سال درباره «اتحادها در جنگ» سخنرانی‌های عمومی ارائه می‌کند. مک‌میلان تهاجم روسیه به اوکراین را نقطه عطفی در تاریخ قرن بیست‌ویکم می‌داند و باور دارد که دروغ‌های ماشین تبلیغاتی روسیه، بیش از پیش پوچ‌تر می‌شود و جنگ در اوکراین غرب را بیدار کرده است و باید از ارزش‌های دموکراتیک و لیبرال محافظت کرد. «حلقه مشاوران پوتین روز به روز کوچک‌تر می‌شود. برای همه دیکتاتورها این اتفاق می‌افتد. آنها وارد حیایی می‌شوند که در آن فقط چیزی را که می‌خواهند بشنوند، می‌شنوند. این منجر به اشتباهات وحشتناکی می‌شود؛ مانند اشتباهی که پوتین با حمله به اوکراین مرتکب شده است.» هنگامی که ولودیمیر زلنسکی در سال ۲۰۱۹ به عنوان رئیس‌جمهور اوکراین انتخاب شد، روزنامه‌های اروپایی او را به عنوان یک

دلگ مسخره کردند. در آغاز جنگ، محبوبیت او کمتر از یک سوم بود. اکنون او از حمایت بیش از ۹۰ درصد اوکراینی‌ها برخوردار است. مک‌میلان درباره زلنسکی می‌گوید: او من را به یاد وینستون چرچیل می‌اندازد که در سال ۱۹۴۰ در بریتانیا برخلاف انتظار و در دوران سختی به این محبوبیت دست یافت. چرچیل یکی از رهبران مهم و محبوب سیاسی در تاریخ اروپاست که نقش مهمی در اتحاد اروپا و آمریکا در مقابل کمونیسم و مخالفت با تشکیل دولت‌های استبدادی دست‌نشانده شوروی در اروپای شرقی داشت.

اورهان پاموک، نویسنده و رمان‌نویس اهل کشور ترکیه، در مصاحبه‌ای که در فروردین با هفته‌نامه آلمانی‌زبان اشپیگل داشته است، پوتین را یک قرون وسطایی می‌نامد؛ «آخرین کتابی که نوشته‌ام درباره طاعون است. قبل از اینکه برای مصاحبه همدیگر را ملاقات کنیم، از خودم پرسیدم موضوع کتاب من چه ربطی به رویدادهای اخیر دارد؟

ادامه در صفحه ۴

در حالی که در این روزها، جنگ‌های گوناگون در سراسر جهان در جریان است، اما در این روزها، جنگ‌های گوناگون در سراسر جهان در جریان است. در حالی که در این روزها، جنگ‌های گوناگون در سراسر جهان در جریان است، اما در این روزها، جنگ‌های گوناگون در سراسر جهان در جریان است.

تجرب‌ها و فشارها، فشار حداکثری علیه ایران شکست خورده است»، افزود: «این سرنوشت همه کسانی است که علیه جمهوری اسلامی ایران اقدام کنند. پیام این اقتدار به همه محرومان عالم این است که نیروهای مسلح ما نقطه امید برای مظلومان و مستضعفان در سراسر جهان هستند.»

رئیس‌جمهوری در پایان اظهار کرد: «بنده به عنوان خدمتگزار مردم از تمام فرماندهان و نیروهای مسلح تشکر می‌کنم؛ زیرا امروز ارتش جمهوری اسلامی ایران در دل مردم جای دارد و این ارتش تحت فرماندهی معظم کل قوا برای انجام مأموریت‌های محوله آماده‌گسی دارد و این آمادگی برای کشور ما توفیق بسیار بزرگی است که باید برای این توفیق خداوند متعال را همواره شاکر باشیم.»

رژه تجهیزات پهبادی، سامانه‌های موشکی و جنگال نیروی پدافند

گفتنی است، نیروی پدافند هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران هم‌زمان با روز ارتش، تجهیزات و دستاوردهای جدید خود در حوزه راداری، کشف، سامانه‌های پهبادی، جنگال، انواع موشک‌ها و کنترل فرماندهی را به نمایش گذاشت.

رژه سامانه موشکی «دزفول» در مراسم روز ارتش

هم‌زمان با رژه ۲۹ فروردین در تهران و روز ارتش جمهوری اسلامی ایران، سامانه پدافند هوایی «دزفول» که نمونه ایرانی ساخته‌شده بر اساس سامانه روسی «تور» است، به همراه موشک‌های زمین به زمین فتح ۳۶۰، لیبک (نقطه‌زن‌شده راکت‌های قبلی) و همچنین سامانه پدافند هوایی «مجدد» به نمایش درآمد.

اولین نمایش عمومی پهباد کمان ۲۲ در رژه روز ارتش

همچنین پهباد چندمنظوره برد بلند و راهبردی کمان ۲۲ نیروی هوایی ارتش برای اولین بار در این مراسم در معرض دید عموم قرار گرفت. «کمان ۲۲» که در تاریخ ششم اسفند ۱۳۹۹ رونمایی شد، اولین پهباد پهن‌پیکر رزمی ارتش است که از قابلیت حمل انواع محموله با مداومت پروازی بیش از ۲۴ ساعت برخوردار است. گفته می‌شود، این پهباد، قادر به حمل انواع مهمات و موشک‌های لیزری و هوشمند بوده و از قابلیت‌های شناسایی، مراقبت و جمع‌آوری اطلاعات و عکس‌برداری از اهداف دوردست برخوردار است. همچنین این هواپیمای بدون سرنشین مجهز به محموله‌های رزمی، اپتیکی و جنگال بوده و بر اساس مطالبات عملیاتی نیروی هوایی طراحی شده است.

طبق آنچه گفته شده است، کمان ۲۲ وجه تشابه زیادی با پهباد ۹-MQ آمریکایی دارد و هم‌اکنون مراحل تست نهایی را می‌گذراند. ارتش جمهوری اسلامی ایران تاکنون از این پهباد در هدایت، کنترل و نظارت بر منطقه آزمایش‌ها استفاده کرده است.

موشک‌های بالستیک تاکتیکی فتح ارتش

لازم به ذکر است که موشک‌های بالستیک تاکتیکی فتح، متعلق به نیروی زمینی ارتش برای اولین بار در این مراسم به نمایش درآمد. هرچند پیش‌تر، این موشک وارد سازمان رزم نیروی دریایی سپاه و نیروی زمینی سپاه شده بود.

روز ارتش با نمایش عمومی پهباد کمان ۲۲ و رونمایی از سامانه موشکی دزفول برگزار شد

اقتدار ستاره‌ها

رئیس‌جمهور؛ کوچک‌ترین تحرک دشمن از چشمان نیروهای مسلح دور نمی‌ماند

رئییی با بیان اینکه «همراهی با مردم و دفاع از ارزش‌های انقلاب اسلامی در کارنامه ارتش جلوه‌گر است»، گفت: «ارتش جمهوری اسلامی ایران در دفاع مقدس در عملیات‌های مختلف بسیار خوش درخشید. عملیات بیت‌المقدس، عملیات فتح‌المبین، عملیات دامن‌الانمه و بسیاری از اقداماتی که در جبهه‌های حق علیه باطل توسط ارتش جمهوری اسلامی ایران در زمین، در دریا و در آسمان انجام شد.»

تحرک آنها از چشم نیروهای مسلح ما مخفی نمی‌ماند و اگر کوچک‌ترین حرکتی از سوی آنها رخ دهد، مقصد نیروهای مسلح ما مرکز اسرائیل (رژیم صهیونیستی) خواهد بود و قدرت نیروهای مسلح ما شما را آرام نمی‌گذارد.»

رئیس‌جمهوری ادامه داد: «بصیرت ارتش جمهوری اسلامی ایران در بهمن ۵۷ جلوه زیبایی از میثاق با امام بزرگوار از خود به یادگار گذاشت که بهترین جلوه بر بصیرت ارتش است.»

ارتش، از نفوذ پررنگ اجتماعی تا وزن بالای منطقه‌ای و جهانی

ایران نام‌گذاری شود. این پایان کار نبود، چراکه تنها به فاصله چهار روز بعد از فرمان تشکیل سپاه پاسداران انقلاب اسلامی با هدف ایجاد نیروی نظامی مسوازی برای جلوگیری از هر گونه مداخله و کودتای خارجی توسط ارتش با جنبش‌های انحرافی توسط امام صادر شد. در چنین فضایی بود که ارتش نه به سمت انحلال رفت و نه به یکانه نیروی مسلح کشور بدل شد.

در ادامه بغرنج‌شدن شرایط نظامی و امنیتی کشور تا پیش از جنگ تحمیلی و نیز حمله هشت‌ساله بعث عراق شرایطی را پدید آورد که ارتش توانست در فضای بیابینی پذیرش و عدم پذیرش در ساختار نوین نوعی دیالکتیک سیاسی، نظامی و امنیتی با ایدئولوژی جمهوری اسلامی ایران برقرار کند. ایجاد چنین دیالکتیکی عملا متداولوزی «دو نیروی موازی نظامی» در ایران را با کمترین حاشیه و هزینه پیش برد.

اگرچه طی سال‌ها این رویه منتقدان جدی داشته و دارد، اما پلورالیسم دفاعی - نظامی فعلی در کشور گویای آن است که با وجود برخی اشکالات وارده این روند توانسته است به قوام ادبیات و نیز ساختار نظامی و دفاعی در کشور بینجامد. بند دوم و سوم ماده هفت قانون ارتش جمهوری اسلامی ایران مصوب سال ۶۶ مبنی بر «آمادگی برای همکاری با سپاه پاسداران در مقابله با اشراار، یاقیان و کمک به ملل مسلمان و مستضعف غیرمعارض با اسلام در دفاع از خود در برابر تهدید و تجاوز نظامی بنا به درخواست آنان و بنا به دستور» و نیز بند ۱۲ ناظر بر «ایجاد تسهیلات لازم برای همکاری ارتش و سپاه پاسداران در مواقع ضروری که شورای عالی امنیت ملی تعیین می‌نماید» دالی بر همین مدعاست. البته ماده ۷ از فصل دوم اساسنامه سپاه درخصوص

وی با اشاره به شهدای ارتش بیان کرد: «چهره‌های نامداری

از شهدا که همواره نام آنها زینت‌بخش هر کوی و برزن است و ما به آنها افتخار می‌کنیم زیرا این افراد حماسه‌آفرینی کردند همچنین از خود اخلاص، مردم‌داری، شهامت، شجاعت، صلابت و ایستادگی در مقابله با دشمن را به یادگار گذاشتند.»

رئیس‌جمهور تأکید کرد: «شهدای ارتش برای عصرها و نسل‌ها الگوهای ماندگار شدند این حرکات هیچ‌گاه از خاطر ملت ایران محو نخواهد شد و تاریخ همواره این افراد را به‌عنوان افتخارآفرینان کشور و نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران و ارتش بزرگ ما یاد می‌کنند.»

رئییسی با بیان اینکه همکاری و برادری ارتش و سپاه مثال‌زدنی است، اظهار کرد: «نیروهای مسلح ایران توانمندی‌های بسیاری دارند. محوری‌ترین توانمندی این نیروها مخلص، مکتبی، با مهارت و آموزش‌دیده، خطرپذیربودن است که آماده‌اند با هر دشمنی مواجه شوند.»

او ادامه داد: «مهم‌ترین مؤلفه قدرت در جمهوری اسلامی، مردم‌متدین دل‌داده به خدا هستند، نیروهای مسلح ما آموزش‌دیده، مخلص و انقلابی هستند.»

رئیس‌جمهور گفت: «نیروهای مسلح ما بعد از جنگ تحمیلی به بازسازی خود پرداختند و امروز توانمندی نظامی ما در جهان زبانزد است. ارتش، خیلی خوب از فرصت تحریم‌ها برای توانمندشدن استفاده کرد، صنایع نظامی ما در بهترین شرایط قرار دارد و باید از این صنایع در کشور بهره ببریم.»

رئییسی با اشاره به اعتراف آمریکا مبنی بر اینکه «در تمام

نقش بی‌بدیل ارتش در وقوع حوادث غیرمترقبه چون سیل یا زلزله با اقداماتی از قبیل نوسازی و پاک‌سازی مسیرها و جاده‌ها تا برقراری ارتباطات مجدد، تأمین و انتقال اقلام حیاتی و کالاهای اساسی و مهم‌تر از همه انتقال مصدومان و حضور کادر پرسنل درمانی و راه‌اندازی بیمارستان‌های صحرایی و مراکز مراقبتی وابسته به ارتش یا کمک به نیروهای امدادی در سوانح، مؤیدی این واقعیت است. اینها علاوه بر آن است که نمی‌توان نقش ارتش را در برهه شیوع ویروس کرونا هم نادیده گرفت. در مجموع با همه مواردی که گفته شد شاید بتوان به نقل قولی از درباردار سیاری، معاون هماهنگ‌کننده ارتش جمهوری اسلامی ایران در یادداشت دیروزش بسنده کرد که «ارتش را امروز می‌توان کارخانه‌ای به وسعت جغرافیای جمهوری اسلامی ایران عنوان کرد که محصولش امنیت است؛ محصولی که ماده اولیه همه فعالیت‌های دیگر در کشور خواهد بود.»